

Methodiek

Krachtenveldanalyse op relaties (sociogram)

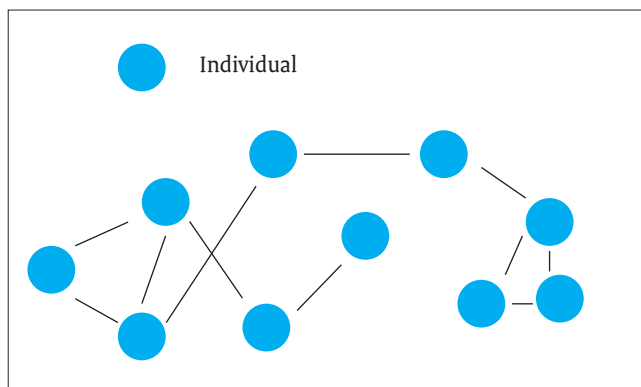
Factor C

Factor C staat voor communicatie in het hart van beleid. Het is een werkwijze waarin beleids- en communicatieadviseurs vanaf het begin van het beleidsproces nauw met elkaar samenwerken om de buitenwereld en de binnenwereld met elkaar te verbinden. Factor C is daarmee ook een methodiek die beleidsmakers ondersteunt bij het ontwikkelen van communicatief beleid.

© Ministerie van Algemene Zaken,
Academie voor Overheidscommunicatie, academie@minaz.nl

Met deze krachtenveldanalyse wordt zichtbaar hoe de verschillende partijen zich onderling tot elkaar verhouden, door de netwerken van betrokken partijen en de onderlinge relaties daarbinnen in kaart te brengen. Hieronder wordt beschreven hoe u dit met beleidsmakers kunt aanpakken.

Een praktische werkwijze hierbij is om samen alle spelers en onderlinge relaties in beeld te brengen in een sociogram. Dit is grafische voorstelling van actoren en hun onderlinge relaties.

Nadat je de spelers in het veld hebt geïnventariseerd op een lijst, geef je ze als stippen weer op een vel. Nu kun je de onderlinge relaties binnen het netwerk analyseren. Hierbij gaat het om vragen als: Wie kent wie? Waar ligt de macht? Welke ontmoetingen vinden plaats in het netwerk?

Wie beïnvloedt wie? De directe relaties komen eerst, daarna breng je de netwerken van deze relaties in beeld.

Met elkaar zoom je in op professionele en persoonlijke relaties binnen het speelveld. Zo wordt duidelijk wie voor je beleidstraject de (informele) beslissers en opinieleiders zijn.

Werkwijze

Vul het sociogram het liefst met het hele projectteam in. Het gaat immers niet zozeer om het model, maar om de discussie en de gedeelde perceptie van de omgeving.

1. Begin met een algemene inventarisatie van de betrokken partijen. Vraag leden van het projectteam naar belangrijke relaties in het veld, inclusief eventuele politieke kleur, hoofdfunctie en nevenfunctie.
2. Maak met elkaar een schema, bestaande uit cirkels voor alle betrokken partijen en geef hierbij een clustering aan. Maak hierbij onderscheid naar politieke kleur en deel de relaties in naar hoeveelheid invloed en macht.
3. Geef met pijlen aan hoe de onderlinge relaties liggen.
4. Geef aan welke relaties het belangrijkste zijn.

De Academie voor Overheidscommunicatie is het kennis- en expertisecentrum op het gebied van overheidscommunicatie bij de rijksoverheid. De medewerkers ontwikkelen kennis over actuele communicatiethema's, samen met experts en collega's van binnen en buiten de overheid. Deze kennis delen we met beleidsmakers en communicatieprofessionals binnen het Rijk, in opleidingen, bijeenkomsten en leernetwerken, en via Rijksportaal. De Academie voor Overheidscommunicatie is onderdeel van Dienst Publiek en Communicatie van het ministerie van Algemene Zaken. Wil je op de hoogte blijven van de activiteiten en vaknieuws? Stuur een e-mail naar academie@minaz.nl.

Deze factsheet is deels gebaseerd op de krachtenveldanalyse van Kern Konsult, (hand out O-PMC-18/01), 2005.